

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la stabilirea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la stabilirea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect este elaborat în temeiul prevederilor art.8 alin.(9) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Proiectul stabilește cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigației aeriană, stabilită prin Hotărârea de Guvern nr.1/2013 de 0,30 EUR/MTOW aeronavă de decolare/aterizare, pentru perioada 01 octombrie 2024 – 31 decembrie 2025, în scopul sporirii capacității instituționale a Întreprinderii de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian MoldATSA (în continuare Î.S. „MoldATSA”), pentru a asigura realizarea misiunilor de bază, privind furnizarea serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.

Astfel, în contextul realizării obiectivului stabilit la punctul 16 „Pace, justiție și instituții puternice” al Agendei 2030 a ONU, care prevede „dezvoltarea instituțiilor eficiente, transparente și responsabile la toate nivelurile” pentru „asigurarea unui proces de luare a deciziilor sensibil la necesități, inclusiv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile”, modificările aduse în cadrul prezentului proiect de hotărâre de Guvern sunt determinate de următoarele aspecte:

➤ Lipsa zborurilor de tranzit:

Î.S. „MoldATSA” are ca obiectiv furnizarea serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.

Activitatea Î.S. „MoldATSA”, fiind unicul furnizor de servicii de navigație aeriană în Republica Moldova, este nemijlocit afectată de criza geopolitică din regiune.

Începând cu anul 2014, Republica Moldova a fost direct marcată de evenimente majore care i-au afectat spațiul aerian. Anexarea Crimeei de către Federația Rusă a inaugurat o perioadă de incertitudine în regiune, exacerbată de apariția pandemiei Covid-19 în anul 2020. În plus, impactul negativ al războiului din Ucraina, care a început în anul 2022, a avut consecințe semnificative asupra traficului aerian din Moldova.

Începând din anul 2014, zborurile de tranzit în spațiul aerian al Moldovei au înregistrat un declin constant. Până în anul 2013, aceste zboruri reprezentau 75% -77% din traficul aerian total, însă din anul 2014, acest procent a scăzut la 45%-50%.

Odată cu începerea războiului din Ucraina spațiul aerian al Republicii Moldova a fost închis în totalmente pentru perioada 24.02.2022-20.03.2022, ulterior fiind redeschis numai pentru zborurile de aterizare-decolare, ce constituie cca 40-50 % din traficul total, iar traficul tranzit este în continuare

restricționat. În prezent, nu există previziuni concrete privind redeschiderea spațiului aerian al Moldovei pentru survoluri. Acest lucru depinde în mare măsură de factorii geopolitici și de evoluția războiului din Ucraina.

Pentru o redare a zborurilor înregistrate și o elucidare a situației defecitare, prezentăm graficul evoluției zborurilor pe parcursul anilor 2014-2024, iar impactul zborurilor asupra activității Î.S. „MoldATSA” sunt zborurile tranzit (*overflights, marcate cu roșu*):

Evoluția zborurilor 2014-2024

➤ **Tarifele la servicii:**

Pierderile generate de COVID-19 în anul 2020 în valoare de 60,1 mln.lei și ulterior pierderile generate de războiul din Ucraina în anul 2022 de 36,5 mln.lei, au afectat considerabil situația economică a întreprinderii. Din cauza situației financiare dificile, având în vedere reducerea esențială a veniturilor întreprinderii și respectiv disponibilitățile mijloacelor financiare, Î.S. „MoldATSA” a continuat să controleze riguros gestionarea mijloacelor financiare ce cad sub incidența factorilor de control al furnizorului de servicii de navigație aeriană (ANSP), fiind axată pe minimizarea și optimizarea cheltuielilor fără a afecta siguranța traficului.

Conform actelor normative naționale și internaționale activitatea Î.S. „MoldATSA” în calitate de furnizor al serviciilor de navigație aeriană, este condiționată de necesitatea corespunderii anumitor standarde și cerințe atât de ordin operațional, organizațional cât și de ordin economic-financiar. Și indiferent de volumul traficului aerian are obligația menținerii continuității furnizării serviciilor de navigație aeriană în condiții de siguranță, fiabilitate, calitatea serviciilor prestate, prin menținerea și dezvoltarea echipamentelor și sistemelor, dezvoltarea și susținerea factorului cel mai important – personalul.

Urmare analizei dinamicii indicatorilor a volumului de trafic din anul curent, estimările executării bugetului Î.S. „MoldATSA” (deficitul la bugetul întreprinderii în valoare de 32,9 mln.lei pentru anul 2023 și 25,6 mln.lei pentru anul 2024) și a AAC (în continuare AAC), pentru perioada anilor 2024-2025 s-a stabilit că majorarea continuă a tarifelor Î.S. „MoldATSA” ar putea fi substituită prin optimizarea cheltuielilor legate de plata către AAC pentru supraveghere. Mijloacele economisite de la reducerea plăților de supraveghere ar putea asigura acoperirea strictului necesar de cheltuieli operaționale pentru prestarea serviciilor de navigație aeriană în această perioadă. La finele acestei perioade, a anului 2025, se va reveni la

subiectul respectiv, în dependență de situația politică în regiune, dinamica transporturilor aeriene deservite, capacitățile financiare și necesitățile critice ale Î.S. „MoldATSA”.

O pondere importantă în totalul cheltuielilor o constituie suma plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană achitate către AAC a Republicii Moldova, conform prevederilor art.8 din Codul aerian nr.301/2017, stabilită în mărime de 1 EUR/MTOW aeronavă la decolare, prevăzută și în art.1 din Hotărârea Guvernului nr.1/2013, ceea ce reprezintă cca 7 % - 8% din totalul cheltuielilor.

Conform planului pentru anul 2024 tonajul aeronavelor ce vor decola de pe aerodromurile Republicii Moldova este de 900000 tone, respectiv suma plăților de supraveghere constituie 17,2 mln.lei. Prin urmare stabilirea taxei de supraveghere de 0,30 Euro va conduce la o economie de cca 12 mln.lei anual. Suma plăților de supraveghere a condițiilor de certificare pentru 6 luni ale anului 2024 constituie 9,1 mln. lei, ce reprezintă 53% din suma totală planificată pentru anul 2024. Astfel, reieșind din tendința zborurilor tonajul estimativ pentru 2024 va constitui între 950000 tone - 1000000 tone (scenariul optimist), respectiv valoarea totală a plăților de supraveghere pentru anul 2024 va constitui cca 18,2 – 19,2 mln. lei estimativ. Astfel, în cazul acceptării stabilirii taxei de supraveghere de 0,30 Euro din luna octombrie curent, economia pentru anul 2024 va constitui în jur de 5 mln.lei. Respectiv economia pentru anul 2025 luând ca bază scenariul optimist de 1000000 tone va constitui cca 13,4 mln. lei.

Mijloacele obținute din economia formată la taxa de supraveghere vor fi îndreptate pentru acoperirea parțială a deficitului de 25,6 mln. lei la bugetul pentru anul 2024, format ca rezultat al menținerii tarifelor de navigație aeriană terminală la nivelul anului 2023, mijloace necesare pentru acoperirea costurilor de personal (remunerare și contribuțiile în fondul social; costurilor privind instruirea personalului; costurile de mentenanță a softurilor și sistemelor). De asemenea, conform contractelor încheiate, până la finele anului 2024 sunt necesare mijloace financiare în sumă de 2,9 mln. lei pentru finalizarea proiectelor de modernizare a sistemului de navigație ILS (CAT. III) (ultimele tranșe de plată - 200 mii euro) și sistemului Voice Communications (ultimele tranșe de plată – 119,11 mii euro).

➤ **Suportul financiar din partea Fondului de Solidaritate EUROCONTROL:**

În anul 2023, Î.S. „MoldATSA” a beneficiat de Fondul European de Solidaritate Voluntară MTA, inițiat de EUROCONTROL la solicitarea statelor membre. În anul 2024 s-a hotărât de către statele membre prelungirea pentru Republica Moldova și Ucraina a fondului și menținerea condițiilor și principiilor pentru beneficiari. Motivul invocat de statele membre pentru prelungirea sprijinului financiar pentru ANSP (*Furnizorul de Servicii de Navigație Aeriană*) din Republica Moldova în anul 2024 este situația critică din Ucraina și scăderea numărului de zboruri, în special a zborurilor de tranzit, care a ajuns la 0%.

Pentru a accesa Fondul European de Solidaritate Voluntară MTA 2024, în conformitate cu Directivele nr. 22/111 și nr. 23/114 ale Comisiei Permanente, precum și cu Acordul dintre EUROCONTROL și Republica Moldova privind implementarea Fondului, se respectă condițiile legale și sunt luate toate măsurile necesare la nivel național pentru îndeplinirea condițiilor de eligibilitate.

În prezent, Republica Moldova, prin intermediul ANSP Î.S. „MoldATSA”, este în proces de accesare a fondurilor colectate în Fond, trecând prin etapa de verificare a eligibilității.

În ce privește extinerea Fondului de Solidaritate MTA pentru anul 2025, nu există date oficiale privind extinderea sau închiderea acestuia pentru Moldova.

➤ **Întreținerea tehnică a utiliajului de navigație aeriană:**

După cum s-a menționat, situația financiară a întreprinderii a fost afectată de pierderile generate de COVID-19 în anul 2020 în valoare de 60,1 mln. lei și ulterior pierderile generate de războiul din Ucraina în anul 2022 de 36,5 mln. lei, au afectat considerabil situația economică a întreprinderii.

Odată cu închiderea spațiului aerian, precum și luând în considerare incertitudinea ce persistă în legătură cu războiul din Ucraina, administrația întreprinderii a întreprins un șir de măsuri cu privire la gestionarea situației de criză și asigurarea lichidităților pe o perioadă cât mai îndelungată posibil, și anume: stoparea achizițiilor fără a afecta siguranța și continuitatea serviciilor furnizate, inițierea negocierilor pe unele contracte existente de suspendare a serviciilor de mentenanță sau amânare a plăților; stoparea investițiilor.

Pentru asigurarea continuității serviciilor furnizate au fost utilizate mijloacele din fondul de dezvoltare, mijloace planificate pentru realizarea programului investițional, modernizarea sistemelor și echipamentelor, investiții amânate de mai mulți ani din cauza crizelor menționate supra, fapt ce duce la

degradarea echipamentelor și sistemelor, precum și tergiversarea conceptelor europene - implementarea obiectivelor stabilite în Planul general european de management al traficului aerian (*European ATM Master Plan*).

Situația geopolitică din regiune impune fortificarea măsurilor de siguranță dat fiind faptul intensificării raportărilor cazurilor de interferență și bruiajului GNSS (*blocaj și falsificare date*), evenimente ce cauzează probleme grave de siguranță pentru aeronavele care utilizează GPS ca sursă principală de navigație. Prin urmare este necesară urgentarea dezvoltării infrastructurii Statului bazată pe navigația terestră și anume dezvoltarea sistemului DME (*Echipamente de Măsurare a Distanței*). Pentru Aeroportul Internațional Chișinău este necesară achiziționarea și implementarea a 2 sisteme DME.

Conform planului de investiții pentru anul 2024 sunt planificate următoarele măsuri::

- *Achiziționarea softului ATC Roster* va facilita planificarea și gestionarea de practici flexibile de lucru, cu accent pe munca în schimburi, întru îmbunătățirea siguranței, productivității și eficienței ATM a resurselor umane DDTA, necesitate impusă odată implementarea „Fatigue managment” și care va satisface cerințe în materie de factori umani ATS OR 320, conform Hotărârii de Guvern nr.119/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilire cerințelor și procedurilor administrative pentru furnizorii de management al traficului aerian și serviciilor de navigație aeriană privind.... Un furnizor de servicii de control al traficului aerian trebuie să elaboreze, să implementeze și să monitorizeze un sistem de planificare a orarului de lucru în vederea gestionării riscurilor de oboseală profesională a controlorilor de trafic aerian printr-o alternanță în condiții de siguranță a perioadelor de serviciu și de odihnă – în valoare de 3,5 mln lei;
- *Achiziția sistemului automatizat Management Data Sets Tool* (AIP Data Set, Obstacle, Terrain Data Sets) și (Aerodrome mapping data sets, instrument flight procedure data sets) – în valoare totală de 4,9 mln. lei;
- *Achiziționarea și implementarea a 2 sisteme DME* în valoare de cca 500 mii euro pentru fortificarea măsurilor de siguranță;
- *Preconizate modernizări pentru anul 2024-2025 a sistemelor și substituirea echipamentelor prioritare* și care provoacă riscuri în ceea ce privește calitatea și siguranța serviciilor prestate de către Î.S. „MoldATSA”:
 1. DVOR/DME în exploatare din 2008 - cca. 750 mii eur;
 2. LAM&WAM (Multilateration) în exploatare din 2015- cca. 1200 mii eur;
 3. Sensori meteo CL31 și FS11P – cca 330 mii eur.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la stabilirea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană are următoarele **obiective**:

- Stabilirea plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană, în mărime de 0,30 EUR/MTOW aeronavă la decolare/aterizare pentru o perioadă de la 01 octombrie 2024 până la 31 decembrie 2025.
- Sporirea capacității instituționale a Î.S. „MoldATSA” în vederea realizării misiunii, funcțiilor de bază, la furnizarea serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.

Astfel, prin modificările propuse, vor fi soluționate problemele de ordin financiar, care în cazul acceptării stabilirii taxei de supraveghere de 0,30 Euro din luna octombrie curent, economia pentru anul 2024 va constitui în jur de 5 mln.lei. Respectiv economia pentru anul 2025 luând ca bază scenariul optimist de 1000000 tone va constitui cca 13,4 mln. lei, iar prevederile în cauză vor **soluționa următoarele probleme** la asigurarea bunei funcționări a Î.S. „MoldATSA”:

1. Acoperirea parțială a deficitului de 25,6 mln. lei la bugetul pentru anul 2024;

2. Mijloace necesare pentru acoperirea costurilor de personal (remunerare și contribuțiile în fondul social; costurilor privind instruirea personalului; costurile de mentenanță a softurilor și sistemelor);
3. Achiziția softurilor ATC Roster (detalii la subpct.2.2, aspectul „Întreținerea tehnică a utilajului de navigație aeriană”), în valoare de 3,5 mln. lei;
4. Achiziția sistemului automatizat Management Data Sets Tool, în valoare de 4,5 mln. lei;
5. Achiziționarea și implementarea a 2 sisteme DME în valoare de cca 500 mii euro;
6. Achiziția sistemului DVOR/DME în exploatare din anul 2008, în valoare de cca. 750 mii eur;
7. Achiziția sistemului LAM&WAM (Multilateration) în exploatare din anul 2015, în valoare de cca. 1200 mii eur;
8. Achiziția sistemului Sensori meteo CL31 și FS11P, în valoare de cca 330 mii eur.

În concluzie, menționăm că în vederea furnizării serviciilor de navigație aeriană (ANS) sigure, eficiente și continue, Î.S. ” „MoldATSA” asigură realizarea dotării tehnice în conformitate cu cerințele și standardelor stabilite de OACI (Organizația Aviației Civile Internațională) și EUROCONTROL (Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene), precum și prevederile LSSIP (Local Single Sky ImPlementation) MOLDOVA.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu există opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

Proiectul nu conține prevederi cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător și nu vine cu obligații pentru agenții economici sau cu unele cerințe specifice noi în raport cu autoritățile publice cu funcții de control și reglementare în domeniul transportului aerian.

Proiectul stabilește cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană, pe o perioadă determinată, în scopul sporirii capacității instituționale a Î.S. „MoldATSA”, care se află într-o perioadă deficitară, pentru a-și îndeplini funcțiile de bază la furnizarea serviciilor de navigație aeriană, acordând siguranță, regularitate și eficiență.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public nu a fost identificat. Prevederile expuse în prezentul proiect de modificare nu determină impact structural și instituțional asupra sistemului administrației publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Activitatea Î.S. „MoldATSA” este nemijlocit afectată de războiul din Ucraina, deoarece odată cu începerea războiului, spațiul aerian al Republicii Moldova a fost închis în totalitate pentru perioada 24.02.2022-20.03.2022, ulterior fiind redeschis numai pentru zborurile de aterizare-decolare, traficul tranzit fiind în continuare restricționat.

Pierderile generate de COVID-19 în anul 2020 în valoare de 60,1 mln.lei și ulterior pierderile generate de războiul din Ucraina în anul 2022 de 36,5 mln.lei, au afectat situația economică a întreprinderii.

Decizia de menținere a tarifelor de navigație aeriană pentru anul 2023 și pentru anul 2024 la nivelul anilor precedenți au creat deficit la bugetul întreprinderii în anul 2023 de 32,9 mln.lei și un deficit de 25,6 mln.lei pentru anul 2024, deoarece conform cadrului regulator național și internațional, metoda utilizată la stabilirea bazei de costuri și calcularea tarifelor de navigație aeriană este metoda recuperării integrale a costurilor.

Suma plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană achitate către AAC a Republicii Moldova (plăți transferate în bugetul de stat), conform prevederilor art. 8 din Codul aerian nr.301/2017, stabilită în mărime de 1,0 EUR/MTOW aeronavă la decolare conform art. 1 din Hotărârea Guvernului nr.1/2013, reprezintă cca 7 % - 8% din totalul cheltuielilor.

De exemplu, pentru anul 2024 prognoza tonajului aeronavelor ce vor decola de pe aerodromurile Republicii Moldova este de 900000 tone, respectiv suma plăților de supraveghere constituie 17,2 mln.lei.

Prin urmare, stabilirea taxei de supraveghere de 0,30 Euro va conduce la o economie de cca 12 mln.lei anual.

În același timp, cresc cheltuielile pentru furnizorul serviciilor de navigație aeriană – Î.S. „MoldATSA”, și se diminuează lichiditățile, având în vedere că pentru anul 2024 Î.S. „MoldATSA” are un deficit de 25,6 mln.lei la buget.

În cadrul inițierii de modificare a Codului aerian nr.301/2017, care stipulează că Metodologia cu privire la stabilirea cuantumului plăților de supraveghere percepute de la agenții aeronautici, conform recomandărilor internaționale OACI este în proces de elaborare. Prin urmare, luând în considerație cele menționate supra se propune stabilirea plății de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană în mărime de 0,30 EUR/MTOW aeronavă la decolare/aterizare.

Aceasta va contribui la păstrarea lichidităților pentru necesitățile întreprinderii, precum și realizarea modernizării echipamentelor și sistemelor degradate, moral și fizic învechite, care nu vor avea acoperire din cauza lipsei traficului tranzit pe o perioadă îndelungată.

Având în vedere situația geopolitică din regiune, precum și aplicarea diferitor restricții la nivel internațional. Astfel, în urma evenimentelor produse în statul vecin Ucraina din aprilie 2014 și urmare recomandărilor OACI cu privire la ocolirea FIR Simferopol unele companii ce tranzitau spațiul aerian al Republicii Moldova cu o pondere considerabilă în veniturile obținute de la serviciile de navigație aeriană de rută (EMIRATES INTL, AIR FRANCE, UNITED AIRLINES, KLM, BRITISH AIRWAYS ș.a.) n-au revenit în spațiul aerian al Republicii Moldova până la declanșarea războiului, deja 8 ani. De asemenea și alte interdicții de survol al spațiului aerian al Ucrainei impuse de Ucraina pentru companiile aeriene rusești din octombrie 2015 și interzicerea survolării spațiului aerian al Ucrainei pentru companiile aeriene ale Belarusei din iunie 2021 au influențat diminuarea traficului tranzit, ulterior datorită războiului din Ucraina din februarie 2022, survolul spațiului aerian al Republicii Moldova este restricționat.

Totodată, este necesar de menționat că insuficiența lichidităților în perioada pandemiei și în legătură cu războiul din Ucraina au condus la stoparea și/sau amânarea investițiilor preconizate, inclusiv modernizarea sistemelor și echipamentelor existente care degradează din punct de vedere fizic și moral.

Actualmente conform contractelor încheiate până la finele anului 2024 este preconizată finalizarea proiectelor de modernizare a sistemului de navigație ILS (CAT. III) (ultimele tranșe de plată - 200 mii euro) și sistemului Voice Communications (ultimele tranșe de plată – 119,11 mii euro).

În continuare este necesară modernizarea sistemului automatizat de observații meteorologice AWOS prin substituirea sensorilor meteorologici cu un cost estimativ de 330 mii eur; modernizarea sistemului LAM/WAM (multilateration) în exploatare din 2015 - cca 1200 mii eur; modernizarea sistemului de navigație DVOR/DME în exploatare din 2008 – cca 750 mii eur.

De asemenea, situația geopolitică din regiune impune fortificarea măsurilor de siguranță dat fiind faptul intensificării raportărilor cazurilor de interferență și bruiajului GNSS, evenimente ce cauzează probleme grave de siguranță pentru aeronavele care utilizează GPS ca sursă principală de navigație. Prin urmare este necesară urgentarea dezvoltării infrastructurii Statului bazată pe navigația terestră și anume dezvoltarea sistemului DME. Pentru Aeroportul Internațional Chișinău este necesară achiziționarea și implementarea a 2 sisteme DME cu valoarea estimativă de cca 500 mii euro.

Din cauza situației financiare dificile, pe perioada pandemiei și actualmente în contextul războiului din Ucraina, ce a influențat esențial reducerea veniturilor întreprinderii și respectiv disponibilitățile mijloacelor financiare, Î.S. „MoldATSA” a continuat și continuă să controleze riguros gestionarea mijloacelor financiare ce cad sub incidența factorilor de control al furnizorului de servicii de navigație aeriană (ANSP) fără a afecta siguranța traficului, însă toate aceste măsuri nu sunt îndeajuns fără contribuția și susținerea statului.

Deoarece, conform actelor normative naționale și internaționale activitatea Î.S. „MoldATSA” în calitate de furnizor al serviciilor de navigație aeriană, este condiționată de necesitatea corespunderii anumitor standarde și cerințe atât de ordin operațional, organizațional, cât și de ordin economic-financiar. Și indiferent de volumul traficului aerian are obligația menținerii continuității furnizării serviciilor de navigație aeriană în condiții de siguranță, fiabilitate, calitatea serviciilor prestate, prin menținerea și dezvoltarea echipamentelor și sistemelor, dezvoltarea și susținerea factorului cel mai important – personalul.

Astfel, în scopul consolidării acțiunilor pentru susținerea situației financiare a întreprinderii în această situație dificilă, și indirect susținerea utilizatorilor spațiului aerian, se propune stabilirea plății de

supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană în mărime de 0,30 EUR/MTOW aeronavă la decolare/aterizare pentru perioada 01.10.2024 – 31.12.2025.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Impactul asupra sectorului privat nu a fost identificat. Companiile aeriene nu sunt afectate de modificările propuse. Impactul direct este doar asupra Î.S. „MoldATSA” și AAC (<i>informația în detalii este prezentată la subpct.4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”</i>).
4.4. Impactul social
Prin fortificarea capacității instituționale a Î.S. „MoldATSA”, determinată de furnizarea optimală a serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, se asigură respectarea și implimentarea procedurilor, standardelor și practicilor recomandate internaționale și naționale pertinente, iar impactul social este determinat de către entitate prin oferirea serviciilor aeriene calitative și sigure, în condițiile asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Alte impacturi nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul prezentat nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul respectă prevederile legislației naționale și nu intră în contradicție cu prevederile legislației UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost consultat prealabil de către Î.S.„MoldATSA” (scrisoarea nr.301 din 02.07.2024) cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Proprietății Publice și Autoritatea Aeronautică Civilă. Proiectul hotărârii de Guvern va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile

Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

Avizare:

- Ministerul Finanțelor;
- Agenția Proprietății Publice;
- Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Î.S. „MoldATSA”.

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare, după cum urmează:

Expertizare:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul este publicat și poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (compartimentul „*Transparență decizională*”, directoriul „*Anunțuri de inițiere a politicilor*”) și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md , link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-diminuarea-cuquantumului-platilor-de-supraveghere-a-mentinerii-conditiilor-de-certificare-a-serviciilor-de-navigatie-aeriana/12897>

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii va fi supus expertizei juridice conform art.37 și expertizei anticorupție conform prevederilor art.36 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție și juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare a recepționării rapoartelor din partea instituțiilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de hotărâre nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implimentarea opțiunilor recomandate pentru atingerea obiectivelor privind stabilirea plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană, stabilite prin Hotărârea de Guvern nr.1/2013, de 0,30 EUR/MTOW aeronavă la decolare/aterizare, prevede periodicitatea aplicării de la 01.10.2024 până la 31.12.2025, în scopul acordării suportului la sporirea capacității instituționale a Î.S. „MoldATSA” în vederea realizării misiunii, funcțiilor de bază, la furnizarea serviciilor de navigație aeriană aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.

Astfel, urmare expirării perioadei stabilite, prin prezenta hotărâre, se vor aplica cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană stabilite inițial prin Hotărârea de Guvern nr.1/2013.

Secretar general adjunct

Eugeniu HARABARA